

بسم الله الرحمن الرحيم

ارائه استاد حسینی اصل

دو نکته خیلی در بیانیه گام دوم مهم بود. اولین نکته بحث جوانان بود و دومین تأکید آقا بر نیرو انسانی مستعد بود. که این نیروی انسانی مستعد زمینه‌ساز بحثی به نام نخبگان است و اساساً مستعد گام دوم نخبه است.

حضرت آقا موتور پیشران انقلاب را نخبگان معرفی می‌کنند و این یکی از مسلمات در سیره آقا و امام است. ما ابتدای کارمون که شروع شد از همین استعداد حوزوی از معدود مطالبات آقا که خیلی پر تکرار است از سال ۶۸ تا حدود ۹۸ درباره نخبگان در جلسات شورای عالی صحبت کردند که نخبگان مهم هستند.

پس ما اساساً با یک مسئله ای مواجه هستیم که اگر بخواهد گفتمان انقلاب پیشرفت کند و صادر شود باید نخبگان را پیدا کنیم و بشون کار بدیم.

ملاک نخبگی چیست؟

آیا تعداد مقالات آی اس آی و این هاست؟ معدلش بیست باشد؟ هوشش بالا باشد؟

خود آقا قائلند که شاخص ارزیابی نخبه باید اصلاح شود. شاخص ارزیابی نخبه حل مسئله است و این جمع و استاد نخبه اگر بتوانند مسئله ای را برای دستگاه های ذی ربط حل کنند این شاخص ارتقا و پذیرش به عنوان رتبه برتر است پس ملاک نخبگی هیچ کدام از این موارد ظاهری نیست بلکه ملاک حل مسئله است.

حل مسئله سه گام دارد و کسی میتواند حل مسئله کند که سه ویژگی را داشته باشد:

۱. شناخت و انتخاب مسئله

۲. ایده و توانایی اجرا

۳. حل مسئله

نخبه کسی است که در حیطه کاری خودش دردها و مسئله ها را می‌شناسد. برای حل آن‌ها ایده دارد و اگر حاکم و سیستم پشتیبانی کند قادر است برای حل مسئله‌هایی که دارد با پشتوانه فکری که دارد آن مشکلات را حل کند.

پس گام اول شناسایی مسئله است و گام دوم رشد و توانمند شدن است. و در گام سوم انسانی که هدفش را شناخته و استعدادش را کشف کرده و برای حل آن مسئله توانمند شده بهترین گزینه براش این است که مسئله را حل کند.

چرخه مدیریت استعداد این سه مسئله است.

اساساً در واقع نظام آموزشی ما باید همینجوری شخصی سازی شده باشد نه اینکه همه وارد یک فضایی بشوند بدون توجه به تفاوت ها و استعدادهای فردی و اهداف و مسائل بگیم همه باید بیایند چیزی بخوانند و این اساساً چیزی نیست که نخبه پرور باشد.

به تعبیر دیگر هر شخصی در گام اول این سوال را باید حل کند که مسئله من چیست؟ امام سجاد ع در دعای مکارم الاخلاق اینگونه میفرمایند: «اللهم صلّ علی محمد و آله و اکفنی ما یشغلنی الاهتمام به، و استعملنی بما تسألنی غداً عنه، و استفرغ آیامی فیما خلقتنی له»

از شکل های مختلف میشود به این دعا نگاه کرد ولی یک معنای واضح و ظاهر این است که امام سجاد میفرمایند خدایا من را در همان مسئله خودم به کار بگیر نه اینکه هر روز از اینور به اونور برویم.

یا به تعبیر دیگر هدف من در این عالم خلقت یا مأموریت من چیست؟

برای اینکه این مأموریت کشف شود دو بال دارد:

۱. من کی هستم؟

۲. چه توانمندی هایی در من هست؟

نقطه تلاقی بحث این است که اون کاری را که من میتوانم خوب حلش بکنم چی است؟ اینکه من کی هستم ابعاد مختلفی دارد و اینکه ابعاد هوشی من چیست؟ علاقه های یک نوجوان چیست؟ علاقه میتواند ملموس باشد ولی رهن هم باشد. ارزش های آدم ها با هم فرق میکند پس یک طرف قضیه این است که من خودم را بشناسم و یکی دیگر نیاز جامعه را بفهمم مثلاً احمدی روشن لیسانس شیمی داشتند ولی کاری که میکردند مسئول خرید و ساخت و تجهیزات بودند و هیچ کس نمیداند که ایشون چگونه قطعات آمریکایی و روسی را می آورد.

دیدن بحث امکان تحقق و من به الکفایه مسئله را دیدن و وجوب کفایی آن است و نقطه تلاقی این مسئله وجوب تعیین نفسی برای من است و استعداد یعنی کاری که با صرف کمترین زمان و انرژی بیشترین خروجی را میدهید.

امام علی علیه السلام: لا یزال الناس بخیر ما تفاوتوا فاذا استووا هلكوا؛ مردم تا زمانی که متفاوتند، در خیرند و هر گاه یکسان گردند هلاک میشوند.

علیرغم اینکه خیلی برای ما ویژگی هامون روشنه و علم حضوری بش دارم ولی اگر به ما بگند ده تا خصوصیت مثبتت را بگو هیچ کس نمیتواند بگوید. چالش خودشناسی یک چالش بسیار جدی است این که افراد خودشون و نقاط قوت و ضعفشان را بشناسند لذا امیر المومنین علیه السلام میفرمایند معرفه النفس انفع المعارف؛ سطحی ترین لایه معرفه النفس همین ویژگی است و اگر کسی اشراف به خودش داشته باشد میداند چه کاری انجام دهد.

ژاپنی ها یک ضرب المثل دارد که ما هر کاری شروع میکنیم ۳ سال روش وایمیستیم و بعد میگیریم که کار من موفق بود یا نبود.

اگر نوجوان خودش را پیدا نکند و استعدادش را نشناسد و نقاط قوت و ضعف خودش را نشناسد این مشکل پیدا میشود که در نگاه تمدنی مشکل پیدا میکنند و نه تنها نوجوان راهباز کن نمیشود بلکه ممکن است راهبندان تو بشود.

اگر نخبه مسئله حل نکند خودش برای تو مسئله میشود. اگر استعدادها خوب شناسایی نشود از نقطه ضعفها بد ضربه میخورند.

در فضای استعدادسنجی مجموعه های مختلفی در حوزه ظهور کردند که از همه این ها یک مجموعه که آن اوجمان باشد هنوز پابرجاست اون هم به خاطر این بود که متکی به خودش بود و اولین کسی بودیم که سامانه درست کردیم و چند سالی است که سعی کردیم یک اتفاقی در این فضا ایجاد کنیم.

استعداد مثل ادکلن است که همه میگویند به به چقدر چه چیز قشنگی ولی در سبد خانوار وجود ندارد. استعداد شد مسئله روز و شب ما ...

ما با ارتقا مدل های موجود به یک مدلی رسیدیم که بش میگویند مدل پنج بعدی یعنی در قسمت خودشناسی ۵ مؤلفه پر رنگ هستند:

۱. ویژگی های شخصیتی

۲. ابعاد هوشی

۳. شرائط فردی

۴. و ...

و در این کار از دو جنبه ورود کردیم هم در سنجش و هم در آموزش. لذا مادیدیم در این فضا یک مقداری ورود کنیم لذا ما در حیطه آموزشی ورود کردیم. دو تا کار جدی در اوجمان انجام میشود:

سفر کشف استعداد است که ایستگاه های مختلفی دارد و با گذشت حدود ۸ مرحله به تصمیم و استعداد و کارنامه مکتوبی خواهیم رسید. مثل نقاط قوت و ضعف و تجربه های شغلی مورد نیاز و نسخه رشد فردی که برای تو میتواند تجویز شود و یک بخش آن هم به سیستم داده میشود مثلاً میگوید من این ۵۰ طلبه را دارم و برای اینکه بتوانم برای آن ها برنامه ریزی کنم ما خیلی کمکشون میکنیم. یکی از کارهای ساده این است که یک آنالیز داده بدیهد و در این داده ها پنج مسئله پر تکرار با یک رویکرد گروهی و فضای آموزشی بازدهی خوبی پیدا میکنیم. پس در اوجمان دغدغه ما استعداد است و برایش تربیت مشاور میگذاریم و در این سختی ها و چالش ها به عنایت خدا و تلاش تیم توفیقاتی کسب شده در زیست بوم نوآوری و فضاهای مختلف و با مجموعه های مختلف در جبهه انتقال سعی شده همکاری کنیم و مشاوره های فردی همشون خوب است ولی استعدادسنجی یک گلوگاه استراتژیکی برای انقلاب است. ایده ما این است که یک روزی در انقلاب برسد که والدین متفاوت بگویند مجبورم بچم و بدم دست آخوندها و اینها بش بگند کجا برو و چی کار کن.

یک فضایی چند سال پیش در حوزه اجرا شد و نخبگان حوزوی شناسایی میشدند. ما آمديم نمونه گیری تصادفی کردیم نسبت به رضایتشون و بشون میگفتیم این استعدادسنجی در شما تأثیر دارد. سوال این بود که برنامه استعدادسنجی در فرایند آتی شما مؤثر بود و تصور ما این بود که ۵ درصد بگند آره و ۶۸ درصد فرایند استعدادسنجی را مؤثر برای خودشون دیده بودند. این یعنی به نظر ما خفن های سیستم با خودشون نمیدانند چند چند هستند و این درد است و ان شاء الله بتوانیم این دردها کم شود